

© Колектив авторів, 2019
УДК 61(092)
DOI 10.11603/1681-2727.2019.1.9946

ВИЗНАЧНИЙ НАУКОВЕЦЬ, ПЕДАГОГ І ЛІКАР Б.М. ДИКИЙ (ДО 80-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ)

*Лиш праця світ таким, як є, створила,
Лиш в праці варто і для праці жити.*
І.Я. Франко

Стисло висвітлено основні біографічні віхи й творчий доробок професора Б.М. Дикого – відомого лікаря-інфекціоніста, педагога, науковця, професора кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Івано-Франківського національного медичного університету.

Ці слова І.Я. Франка є життєвим девізом Богдана Миколайовича Дикого – доктора медичних наук, професора кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Івано-Франківського Національного медичного університету, заслуженого діяча науки і техніки України, якому 2 січня 2019 р. виповнилося 80 років.

Б.М. Дикий народився в 1939 р. у с. Лучинці Рогатинського району Івано-Франківської області. У 1957-1959 рр. навчався в Станіславському медичному училищі, з 1959 по 1962 р. служив в армії.

У 1968 р. Дикий Б.М. з відзнакою закінчив Станіславський медичний інститут (нині Івано-Франківський національний медичний університет).

Після закінчення інституту Богдан Миколайович навчався в аспірантурі на кафедрі мікробіології. Із 1971 р. працював асистентом цієї ж кафедри. У 1972 р. захистив

кандидатську дисертацію, в якій довів хвороботворні властивості протей. Розробив метод лікування хворих із хронічними запальними процесами, ускладненими протейною інфекцією з використанням карбеніциліну, продигіозану і лізоциму. Із 1978 р. зарахований на посаду асистента кафедри інфекційних хвороб, а з 1982 р. обраний на посаду доцента цієї кафедри.

У 1996 р. Богдан Миколайович вперше на Прикарпатті успішно захистив докторську дисертацію з інфекційних хвороб. Дисертаційна робота Дикого Б.М. пов'язана з вивченням клініко-імунологічного стану хворих на вірусні гепатити при фоновій ендокринопатії, особливостями перебігу інфекційних хвороб на фоні супутньої патології. Результати проведених досліджень розкрили нові сторони патогенезу гепатиту В на тлі тиреоїдної патології. Вчений довів, що тиреоїдні гормони суттєвим чином впливають на функціональний стан, реактивність і перебіг захворювань печінки. Вперше розроблені та запропоновані диференційно-діагностичні критерії гепатиту В із поєднаною патологією щитоподібної залози. Запропоновані ефективні схеми лікування таких хворих.

Докторська дисертація Богдана Миколайовича дала поштовх для визначення наукового напрямку кафедри: перебіг інфекційних хвороб на тлі супутньої патології. Під керівництвом Дикого Б.М. на кафедрі вперше застосований метод синглетно-кисневої терапії для лікування хворих на гіменолепідоз, мікст-інвазії, лептоспіроз на фоні цукрового діабету, спосіб лікування хворих з дисбактеріозом активованим біоспорином та біфідобактерином, а також спосіб лікування хворих на хронічні гепатити різної етіології. Методика активації зазначених пробіотиків розроблена авторами кафедри. Ефективними науковими розробками вченого вперше обґрунтовано та доведено ефективність використання глутаргіну при лептоспірози, вірусних гепатитах, протезфлазиду при герпетичних інфекціях. Впродовж останніх років під керівництвом Богдана Миколайовича працівниками кафедри виконувались комплексні науково-дослідні роботи з державним фінансуванням «Інфекції TORCH-групи у ВІЛ-інфікованих жінок репродуктивного віку» та «TORCH-інфекції у ВІЛ-інфікованих осіб: особливості перебігу діагностики та лікування». За підсумками досліджень розроблені нові алгоритми діагностики цитомегаловірусної, токсоплазмозної, герпетичної інфекцій у

ВІЛ-інфікованих осіб, впроваджено у практику нові способи лікування таких хворих з використанням замісної імуноглобулінотерапії та імунорегуляторних препаратів на основі рибонуклеїнової кислоти. Розроблені та впроваджені нові комплексні показники оцінки епідемії ВІЛ та роботи «Центру профілактики ВІЛ-інфекції та боротьби зі СНІДом». Отримані ним результати лікування хворих опубліковані у наукових працях, використані у докторських і кандидатських дисертаціях. Під керівництвом Богдана Миколайовича захищено 3 докторські і 6 кандидатських дисертацій.

З 1991 по 2013 рр. завідував кафедрою інфекційних хвороб. У цей період на кафедрі відкрито магістратуру, аспірантуру та післядипломне навчання. За роки керування кафедрою «відвоював» у чиновників і відбудував навчальний корпус кафедри з лекційним залом та навчальними кімнатами, де створені всі умови для викладачів і студентів. За його сприяння й допомоги збудовані нові корпуси обласної клінічної інфекційної лікарні.

З 2014 р. в Івано-Франківському національному університеті створено спеціалізовану Вчену раду К 20.604.03 із захисту кандидатських дисертацій за спеціальностями «Інфекційні хвороби» та «Педіатрія», головою якої наказом МОН України призначено Дикого Богдана Миколайовича. За період роботи спеціалізованої вченої ради вже 20 здобувачів з Києва, Львова, Чернівців та Івано-Франківська отримали звання кандидата медичних наук за цими спеціальностями.

Професор Дикий Б.М. – автор і співавтор посібників «Внутрішні хвороби», «Епідеміологія» українською та англійською мовами, «Медико-профілактичні аспекти ВІЛ-інфекції та СНІДу в лікарській практиці», «Практична інфектологія». В останні роки за співавторства Богдана Миколайовича видано підручники «Інфекційні хвороби» та «Епідеміологія», рекомендованих МОЗ та МОН України для студентів ВУЗів і лікарів для післядипломної освіти. Ним написано понад 400 наукових праць, 7 методичних рекомендацій, 18 рацпропозицій, 9 винаходів, захищених патентами України.

Богдан Миколайович бере активну участь у громадсько-виховній роботі. Він є головою обласного осередку ГО «Всеукраїнська асоціація інфекціоністів», членом редколегії медичних журналів «Клінічна інфектологія та паразитологія», «Інфекційні хвороби», «Архів клінічної патології», «Профілактична медицина», «Гепатологія», «Актуальна інфектологія».

Професор Дикий Б.М. – спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії за фахом «Інфекційні хвороби». Як клініцист він бере активну участь у консилиумах, патологоанатомічних конференціях, роботі наукового товариства інфекціоністів області. Під керівництвом Богдана Миколайовича підви-

щують свій рівень знань лікарі-інфекціоністи області на передатестаційних циклах, тематичних удосконаленнях, стажуваннях.

У 2005 р. Богдану Миколайовичу Дикому присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України. Б.М. Дикий нагороджений почесною грамотою Міністерства охорони здоров'я України за багаторічну сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток вітчизняної науки та удосконалення педагогічного процесу, підготовку висококваліфікованих фахівців охорони здоров'я, високий професіоналізм, відданість справі та активну громадську позицію, а також пам'ятною медаллю «Кращий науковець року» та дипломом «За значний особистий внесок у розвиток науки та освіти» обласною державною адміністрацією та обласною радою. У 2016 р. нагороджений відзнакою ГО «Всеукраїнська асоціація інфекціоністів» – пам'ятною медаллю Агапіта Печерського «За внесок у боротьбу з інфекційними захворюваннями».

Гасло: «*Munquam petrorsum, semper ingrediendum*» (Ні кроку назад, завжди вперед) залишається визначальним для Богдана Миколайовича Дикого у всіх справах. Отож: «Вперед!», – шановний ювіляре.

Завдяки високому професійному рівню, порядності й доброзичливості у стосунках, оптимізму Богдана Миколайовича люблять студенти, співробітники і друзі.

Щиро вітаємо ювіляра і бажаємо міцного здоров'я, творчої енергії, щастя, добра та Божої опіки на довгі роки!

*Президія Всеукраїнської асоціації інфекціоністів,
колектив кафедри інфекційних хвороб
та епідеміології
Івано-Франківського національного медичного
університету,
Редакція журналу «Інфекційні хвороби».*

THE FAMOUS SCIENTIST, TEACHER AND DOCTOR B.M. DYKYI

SUMMARY. Biographic and basic work of professor B.M. Dykyi are briefly reflected. He is an infectious diseases doctor, teacher, scientist, professor of Infectious Diseases Department of the Ivano-Frankivsk National Medical University.

Конфлікту інтересів немає.

Authors have no conflict of interest to declare.

Отримано 8.01.2019 р.